

RAIVAAJA

(THE PIONEER)

Tiistaina, jouluk. 31 - Tuesday, Dec. 31, 1991

FINNISH AMERICAN WEEKLY

87 vuosikerta Vol. LXXXVII No. 51

50 cents

Jouluyö, juhlayö . . .

ACTON, MA - Uuden Englannin Suomi-koulun oppilaat viettivät ensimmäistä joulujuhlaansa joulukuun 14. päivänä Mount Calvary

Lutheran kirkossa. Kuvassa "Jouluyö, juhlayö" laulamisvuorossa. Lisää kuvia ja kerrontaa sivulla 11.

Ulkomaalaisia Suomessa on edelleen vähän, mutta määrä lisääntyy jatkuvasti

Suomi kansainvälistyy

Ulkomaan kansalaisten osuus Suomen väestöstä on 0,5 prosenttia eli pienempi kuin missään muussa Euroopan maassa. Vaikka Suomessa on vähän ulkomaalaisia, on heidän määränsä kasvanut viime vuosina. Suomeen muutetaan nyt enemmän kuin sieltä muualle.

Tämä käy ilmi dosentti Magdalena Jaakkolan tekemästä ja työministeriön rahoittamasta tutkimuksesta "Suomen ulkomaalaiset", jossa kuvataan Suomen ulkomaalaisväestön perhesuhteita, työllisyyttä, ammattiasemaa, ansiotasoa ja asuinoloja.

Tutkimus osoittaa, että Suomessa asuu yli 60,000 ulkomailta syntynyttä, jotka ovat lähtöisin 137 eri maasta ja puhuvat 84 eri kieltä. Pakolaisia heistä on kolmisen tuhatta. Puolet ulkomaalaisista asuu Uudenmaan läänissä.

Puolet Suomen ulkomaalaisista on eurooppalaisia. Neuvostoliittolaisten, aasialaisten, itäeurooppalaisten ja afrikkalaisten määrä on kasvanut viime vuosina suhteellisesti eniten ja myös turvapaikanhakijat ovat löytäneet Suomen.

Paluumuuttajia ja vanhoja venäläisiä emigrantteja lukuunottamatta ulkomaalaiset ovat kantaväestöä useammin työikäisiä.

Runsas puolet on miehiä

Runsas puolet ulkomaalaisista on miehiä. Eri kansallisuusryhmien välillä on kuitenkin eroja. Valtaosa afrikkalaisista, etelä- ja länsieu-

rooppalaisista ja briteistä on miehiä, kun taas neuvostoliittolaisista, filippiiniläisistä ja thaimaalaisista suurin osa on naisia.

Avioituminen on yksi keskeisiä Suomeen muuton syitä, keinoja päästä maahan ja saada rajoittamaton työlupa. Neljä viidestä naimisissa olevasta ulkomaalaisesta on naimisissa suomalaisen kanssa.

Eriyisen yleisiä seka-avioliitot ovat eteläeurooppalaisten keskuudessa. Myös lähes kaikki naimisissa olevat afrikkalaiset ja länsieurooppalaiset miehet ovat naimisissa suomalaisen kanssa.

Neuvostoliittolaiset ja itäeurooppalaiset naiset ovat sen sijaan maanmiehiään useammin naimisissa suoma-

laisen kanssa.

Pakolaisten keskuudessa seka-avioliitot ovat harvinaisempia, koska monet heistä ovat muuttaneet Suomeen perheittäin.

Avioerot ja kansallisuus

Avioerot vaihtelevat kansallisuuden mukaan. Avioerot ovat hieman yleisimpiä ulkomaalaisten kuin kantaväestön keskuudessa.

Vuonna 1989 ne olivat yleisimpiä Itä-Euroopassa, Neuvostoliitossa ja Latinalaisessa Amerikassa syntyneiden keskuudessa. Japanilaisten ja länsieurooppalaisten keskuudessa eronneita on sen sijaan huomattavasti vähemmän kuin suomalaisten keskuudessa.

Avioerojen yleisyyden vuoksi ei ole yllättävää, että äidin ja lapsen muodostamat yksinhuoltajaperheet ovat yleisimpiä Neuvostoliitossa syntyneiden keskuudessa.

Ulkomaalaiset olivat sekä vuonna 1985 että 1988 useammin työttömiä kuin suomalaiset. Työttömyys on erityisen yleistä neuvostoliittolaisten ja itäeurooppalaisten naisten keskuudessa.

Eri kansallisuusryhmät työskentelevät ammattin arvostuksen ja laadun suhteen erilaisissa työtehtävissä. Tämä etninen työjako aiheuttaa sen, että myös kansallisuusryhmien väliset tuloerot ovat suuret ja asumistaso vaihteleva.

Brittien, Länsi- ja itä-Euroopan ja Pohjois-Amerikan maiden ja Japanin kansalaisten sosioekonominen asema on korkein, kun taas eteläaasialaisten ja afrikkalaisten on alhaisin, tulot pienimmät ja asuinolot heikoimmat.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVAAJA

pages 6-8

- 'Up Ski' lessons teach you how to ski up hill
- Looking forward to Finland's 75th

- FATA DATA
- Report on 'Making of Finnish America' conference continues

Vanhat kuvat kertovat

Käsiini sattui vanha kuva, joka on otettu hiukan yli 50 vuotta sitten. Uskon, että vielä on paljon lukijoita, jotka muistavat noihin aikoihin koko maailmaa kuohuttaneet tapahtumat Suomessa ja jotka asiat olivat syynä myös tämän kuvan syntyyn.

Tämä kuva esittää yhdeksän tyttöä New Yorkin Suomalaisista Naisvoimistelijoista. Jokainen noista kuvassa olevista tytöistä pisti lukemattomia tunteja olemassaolotseen ja hengestään kamppailevan Suomen kansan hyväksi noina kohtalokkaina vuosina ja erittäinkin heti noina talvikuukausina 1939 - 40.

Ottakaamme huomioon, että kaikki kuvassa olevat tytöt olivat pääasiassa miljonääriperheissä palvelevia ns. "piikatytöitä", joidenka työpäivä tavallisesti päättyi vasta klo 9 illalla. Silloin vaihdettiin jou-tuun vaatteet ja kiiruhdettiin Haarleemiin, 125th kadulla sijaitsevaan Kansallisseuran suojiin. Siellä sitten kudottiin, ommeltiin ja pakattiin Suomipaketteja aamupuoleen yöhön.

Osa noista tytöistä lähti "peltikuppeineen" suoranai-seen rahan keruuseen, joka tavallisesti toimitettiin maanalaisten junien eteisauloissa.

Noista rahankeruumatkoista ovat tytöt kertoneet monenlaisia, aika järkyttäviäkin kokemuksia. Näistä ehkä kuvaavimpia sen ajan tunteita ilmaisevia tapauksia on mm. seuraavanlainen, jonka useat noista kansallispukuisista tytöistä sai kokea teattereiden auloissa seisoessaan.

Usein sattui nimittäin, että

omat, suomalaiset maanmiehemme sivuuttaessaan nuo tytöt ja heidän keräyskupsinsa pysähtyivät ja sylkäisivät paksun syljen tuohon rahakuppiin.

Noilla "urhoilla" oli vielä siihen aikaan Moskovan avustuksella ylläpidetty komea "haali" Haarleemissa, 126th kadulla, jonka he kylläkin jou-tuivat myymään mustille jo vuonna 1944 Moskovasta tulleen avun tyrehdyttyä.

Mitä taas noihin presidentti Hooverin kanssa kuvattuihin tyttöihin tulee, niin ehkä juuri N.Y.S. Naisvoimistelijoi-sa saavutettu peruskunto pitää heidät edelleenkin, yli

50vuoden jälkeen, virkeänä ja täynnä elämän intoa.

Kuvassa olevat tytöt ovat vasemmalta lukien: Tuntematon, Aino Valdes, (kuollut), Alli Lehtonen, (Suik), Ester Bensson, (Johansson), myös kuollut, Effi Halonen, (Lappalainen), hiljattain edesmenneen Topi Halosen ("Topin Tornin" sisko), Esteri Ritvanen, (Gustafson), Helga Kuivalahti, (Nikula), Kaarina Lehtonen, (Koho), Tuntematon.

Jos nämä "tuntemattomat", rivin molemmissa päissä seisovat tytöt vielä elävät, taikka jos joku lukijoista tunnistaa

heidät, olisin kiitollinen saamaan heidän nykyisen nimensä ja asuinpaikkansa. Voisi lähettää tiedot vaikka tämän lehden toimistoon nimelläni.

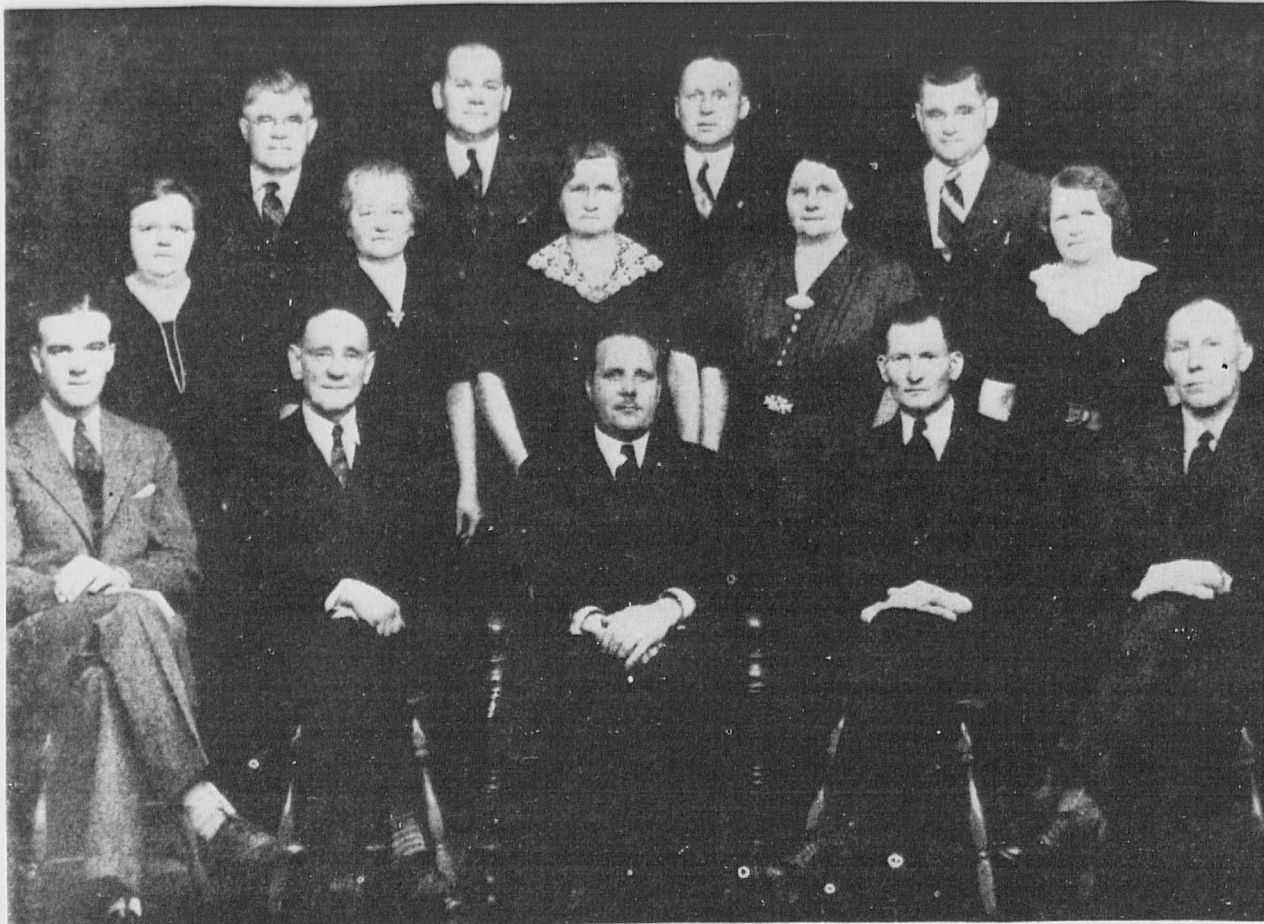
Aino Valdes muistetaan kansantanssijien pitkäaikaisena ohjaajana, sekä "Imatral-la" järjestetyissä kauneuskilpailujen järjestäjänä ja johtajana.

Alli Lehtonen, (Suik), asuu nykyään Seal Beachillä Californiassa, taikka sanoisinko paremmin, että hän käy siellä aina vaihtamassa leninkiä, sillä hän on jatkuvasti joko menossa jonnekin, taikka tulossa

jostain. Hän kävi juuri muutama päivä sitten taas meilläkin, mutta ei hän ollut Floridassa kuin jonkin päivän käyttäkseni Allin sanoja, "täällä tahtoo aika käydä niin pitkäksi".

Effi Halonen (Lappalainen) asuu jossain Uuden Englannin valtioista. Esteri Ritvanen (Gustafson) asuu New Jerseyssä. Helga Kuivalahti (Nikula) touhuu tällä Floridassa, eikä ainakaan vielä tähän mennessä ole valittanut muuta kuin että ei tahdo millään keritä tekeen kaikkea mitä pitäisi tehdä.

Kaarina Koho muutti Turkuun noin 10 vuotta sitten, mutta käy melkein vuosittain vierailemassa lastensa sekä laajan ystäväpiirinsä parissa tällä puolen Atlantin. Jo pitkän aikaa sitten sain haltuuni erittäin hyvin toimitetun ja hyvälle paperille painetun 96

Suomen avustustoimikunnan "SUOMEN APU" johtokunta 1939-41
Worcester, Massachusetts

Vasemmalta oikealle, eturivi: Felix Kuusisto, John Korpi, Viljo Heiman, John Heino ja Frank Rosvall.
Keskirivi: Lenny Heiman, Anna Kytölä, Jenny Laurila, Hilma Hakala ja Elizabeth Aho. Takarivi: Karl Tuukkanen, Nikolai Hallila, George Korpi ja Toivo Iltanen.

RAIVA AJA

ISSN 1059-4779

(THE PIONEER) - Established 1905

(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVA AJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.

TELEPHONE (508) 343-3822
FAX (508) 345-1007

Subscription rates:

USA: 12 mo. - \$23.00; 6 mo. - \$15.00; 3 mo. - \$11.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$28.00; 6 mo. - \$20.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1991: Yhteensä \$6,685.45

K. Aarne Lucanderin muistolle
Vilho & Eleanor Lucander, Westminster, MA
Nils, Joyce, David & Sean Lucander, Chicopee, MA
Karl Lucander, Gardner, MA
Kris Lucander, Westminster, MA
Yht. \$75.00
Selma Elo, Melrose, MA \$5.00
Providence Production, Narragansett Electric Company
Providence, RI \$30.00
Linnea Poikonen, Westminster, MA \$5.00
Alan & Sally Poikonen, Westminster, MA \$5.00
Jonathan Ratila, Fitchburg, MA \$5.00
Aune L. & Eino E. Niinimäki Westminster, MA .. \$20.00

Miehensä Lauri Lindellin muistolle
Ellen Lindell, Lexington, MA \$23.00

Olavi & Saima Vainionpää, Ashburnham, MA \$20.00
Sirkka & Eugene Höglund, Ashburnham, MA ... \$25.00
Sylvia Ring, Worcester, MA \$40.00
Sirkka & Olavi Tastula, Fitchburg, MA \$25.00
Suomalainen Kultaisen Iän Kerho
Fitchburg, MA \$100.00
Impi L. Saloma, S. Weymouth, MA \$25.00

Kiitos lahjoittajille!

Kiitos myös Olavi Vainionpäälle hänen Raivaajan toimituksen ulko-oviin lahjoittamistaan jouluseppeleistä.

Exchange rate

December 27, 1991

1 Finnish mark = US\$.2413

US\$ = 4.1450

Foreign exchange, New York prices.
Rates for trades of \$1 million minimum.

Nimipäivät

Tammikuun 8 p., Hilppa
Tammikuun 9 p., Veikko,
Veli, Veijo
Tammikuun 10 p., Nyyrikki
Tammikuun 11 p., Kari, Karri
Tammikuun 12 p., Toini
Tammikuun 13 p., Nuutti
Tammikuun 14 p., Sakari,
Saku
Tammikuun 15 p., Solja

sivua käsittävän kuvateoksen. Sen nimi on: "Työssä Suomen Hyväksi". Muisto Albumi Suomen avustustoiminnasta Uuden Englannin valtioissa vuosina 1939-1941". Toimittanut Fitchburgin ja ympäristön Suomen avustustoimikunta. Se on painettu Raivaajan Kustannusyrityksen kirjapainossa.

Tässä teoksessa kuvataan sitä valtavaa avustustyötä, jota tehtiin kaikissa Uuden Englannin valtioissa, noissa valtioissa asuneiden Suomalaisen keskuudessa vuosina 1939-1941.

Selaillessani tuota julkaisua, osui silmiini kuva heti ensi sivulta, jossa kuvattiin N.Y. Suomalaisen pääkonsulin viraston yhteydessä toiminutta erikoisosastoa, johon ympäri Amerikkaa kerääntyneet Suomeen lähetettävät tavarat ovat kootut ja siellä lopullisesti pakattu lähetyskuntoon.

Tämän lähetysosaston johtajana toimi pääkonsuli Kuusamon puoliso, rva Hanna Kuusamo. Hänen tarmokkaan johtonsa alaisena työsaatiin suoritetuksi lähes kokonaan vapaaehtoistyönä.

Tuossa kuvassa touhuu 18 miestä ja naista Brooklynistä ja Manhattanilta. Vaikka useat kuvassa olleet henkilöt ovat piirteiltään tutut, on mahdollonta muistaa nimiä 51 vuoden jälkeen.

Ainoastaan yksi kuvassa olevista henkilöistä rva Hanna Kuusamon lisäksi on minulle vielä tänään erittäin tuttu näiden monien vuosikymmenien jälkeen. Hän on Emily Vertti. Emily tätä nykyä viettää hyvin ansaitsemiaan lepopäiviä täällä meidän Suomalaisessa Lepokodissa muistojensa sekä monien entisten, vuosien takaisen ystävien seurassa, sillä Lepokodilla ja Sairaskodisakin on monia ystäviä noilta toiminnan vuosikymmeniltä New Yorkista ja sen lähiympäristöltä.

Jos kukaan, niin juuri Emily Vertti on tehnyt valtavan työn noiden sodasta ja sen seurauksista kärsineiden hyväksi. Vielä 1950-luvun puolimaissa hänen keräyksien ansiosta toimitettiin eräälle suurehkon perheen leskeksi jääneelle äidille hyvä lypsylehmä.

Vielä toinenkin noilta ajoilta hyvin kuuluisaksi tullut ja koko pitkän elämänsä lähimmäisen rakkaudelle uhrannut henkilö asuu täällä keskuudessamme. Olen erittäin kiitollinen siitä, että voin vilpittömästi lukea tämän henkilön ystäviensä joukkoon. Hän on viime elokuussa 95 vuotta täyttänyt rovasti Viljo Heiman.

Selaillessani tuota vihkosta, tulee eteeni kertomus Suomen avustustoiminnasta Worcester, Mass:an alueella. Marraskuun 28. p:nä kokous, jossa valittiin virkailijat ja nimi "Suomen Apu" tuolle avustustoiminnalle. Puheenjohtajaksi valittiin rovasti Viljo Heiman. Tuota virkaa hän hoiti kaikki nuo vuodet jolloin Suomen avustus oli melkein kaikkien suomalaisten sydäntä lähinnä.

Tuossa kirjassa on erittäin hyvä kuva tuosta 14 henkilöä käsittäneestä johtokunnasta. Rovasti Heiman istuu siinä keskellä. Tuota 52 vuotta sit-

Presidentti Hoover suomalaisten neitosten ympäröimänä. Kuvassa vasemmalta lukien: Tuntematon, Aino Valdes, Alli Lehtonen, Ester Bensson, Hoover, Effi Halonen, Esteri Ritvanen, Helga Kuivalahti, Kaarina Lehtonen ja tuntematon.

Kuva: Savastano, NY City

ten otettua kuvaa katsellessa, tunsin Viljo Heimannin heti. Paljon muuta ei ole tapahtunut hänen ulkonäölleen kuin että 52 vuotta sitten näytti hänen huulipartansa ja hius-ten väri olleen erittäin tumma. Tätä nykyä ne ovat valkoiset.

Tässä käsissäni olevassa muistoalbumissa on jokaisen Uuden Englannin alueella toimineen Suomen avustusjärjestön antama lyhykäinen selostus noiden erinäisten avustusjärjestöjen toiminnasta.

Lainaan tähän muutamia kohtia rovasti Heiman selostuksesta tuon valtavan avustustoiminnan tuloksista. Lukijan pitää ottaa huomioon, että 1939-1941 vuoden dollari vastaisi suunnilleen tämän päivän kymmentädollaria.

Rovasti Heiman kirjoittaa mm. näin: "Kaikki Suomalaiset sanomalehdet, paitsi ei Eteenpäin, (nyk. Työmies Eteenpäin) ovat paljon tehneet Suomen avustustyön hyväksi. Ne ovat antaneet usein aivan ilmaiseksi mainontaa juhlistamme ja myös itse kirjoittaneet avustustyön puolesta. Myös Worcesterin englannin kieliset lehdet ovat erittäin auliisti palvelleet avustusasiaamme julkaisemalla uutisiamme ja itse kirjoittamalla

Suomen avustuksentarpeellisuudesta. Komitean välityksellä on yksityis- ja lahjapaketteja lähetetty Suomeen noin 10 tonnia. Paikkakunnallamme ilmestyvän Ruotsalaisen "Svea" lehden keräys Suomen hyväksi, tuotti 5666.00 dollaria. Suomen Ruotsalaisten keräys Suomen hyväksi on tuottanut noin 12000.00 dollaria ja useita tonneja vaatteita. Suomen Apu toimikunnan kautta on Suomelle saatu rahaa 18678.75. Kaikkiaan on Worcesterissa kerätty varoja 44146.25, sekä vaatteita lähetetty noin 15 tonnia ja yksityispaketteja noin 10 tonnia."

Rovasti Heiman lopettaa kirjoituksensa näillä sanoilla: "Jalontyön ovat Worcesterin ja ympäristön Suomalaiset suorittaneet ja runsaan avustuksen antaneet Suomen hyväksi. Kaikki oikeutta, vapautta ja ihmisyyttä rakastavat kansalaisemme ovat ahkerasti uurastaneet ja monella eritavalla työtä tehneet Suomen

avustamiseksi, joka syyttömästi joutui sodan uhriksi. Myöskin kaupunkimme majuri, Mr. William Bennett on ollut avulias ja suosiollinen Suomen avustajille, samoin monet Amerikkalaiset, Ruotsalaiset y.m. kansallisuudet. Komitea haluaa tässä iausua sydämelliset kiitoksensa kaikille hyvästä yhteistyöstä ja kaikesta avusta mitä Suomelle on annettu, ketään unohtamatta."

Tässä on vain muutamia kohtia tuosta rovasti Heiman selostuksesta tuolle muistoalbumille.

Se on hyvin tyypillistä Viljo Heimania, siinä hän tuo kaiken kiitoksen kaikille lahjan koosta riippumatta, eikä lukija saa minkäänlaista kuvaa rovasti Heimanin itsensä avun-keräysmatkoista. Uuden Englannin kaupunkien ja kylien välillä kaikenlaisissa ilmoissa. Lukemattomista, lumimyrs-kyissä, huonoilla teillä ajoista, lumikinoksiin juuttumisista, y. m.s.

Noista retkistä olen usein jutellut rovasti Heimanin kanssa ja noista kokemuksista jo yksistään tulisi erittäin arvokas lisä amerikansuomalaisen siirtolaisuuden histori-alle.

Viime vuonna (1990) vietettiin Suomessa suurin juhallisuksin 50-vuotismuistojuhlia, joissa kerrottiin uusille, noiden sotien jälkeen syntyneille sukupolville noista katkerista ajoista ja kärsimyksistä ja siitä kuinka raskaat lunnaat maksettiin silloin, että nykyinen sukupolvi on saanut elää vapaana, vapaassa maassa.

Suomen hallitus ei jättänyt huomioimatta meitäkään tälläpuolen Atlantia asuvia. Suomen sanomalehdet otsikoivat kuinka Suomen hallitus kutsui vieraakseen muutamia tuon ajan "ansioituneimpia" siirtolais-suomalaisia.

Juuri noihin aikoihin tapasin eräissä kahvikutsuissa rovasti Heimanin. Kysyin häneltä jatkaa sivulla 10

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 718-438-942

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

THE FINLANDIA FOUNDATION
Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

Suomen Pääkonsulinvirasto

380 Madison Avenue
24th floor
New York, NY 10017
Puh. 212-573-6007
Telefax 212-573-6310
Telex 14-9515

Vientikeskus

Toimii samassa osoitteessa
Puh. 212-808-9721
Telefax 212-370-2863
Telex 212-370-2863

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220

In continuous service to the community since 1849

The Robert H.

Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village
Tel. 564-2147

Floridan kuulumisia

Itsenäisyyspäivän juhla Floridassa

Joulukuun 6. päivänä koontuivat ulkosuomalaiset eri puolilla maailmaa kunnioittamaan Suomen itsenäisyyden 74:n muistopäivän juhlaa. Niin teimme myös me Floridassa.

Floridassa juhlittiin Suomen itsenäisyyttä monessa eri kohteessa. Juhlinta alkoi lipunnostolla Bryant puistossa klo 8:30 aamulla siirtolaismuonimentilla, jonka ovat teettäneet ja kustantaneet Thor ja Saimi Söderlund. Monumentissa on punaiseen graniittiin hakattu Suomen kartta ja graniittipylvään yläosassa on kaksi suurta lentävää muuttolintua, kuvaten siten hyvin meitä synnyinmaastaan muuttaneita.

Klo 9 oli lipunnosto Turistiklubin edustalla. Tilaisuutta juhlisti kotikaupunkini Espoon sotaveteraanikuoro Yrjö Hannulan johdolla.

Klo 1 ip. oli juhlaumalanpalvelus St. Andrews kirkossa. Siitä lisää tuonnempana. Klo 3 oli juhlatilaisuus Gulf Stream hotellin aulassa. Evers-tiulunantti Kai Vainio toi Suomen valtiovalan ja puolustusvoimien tervehdyksen tähän Veteraani Tuki ry:n järjestämään tilaisuuteen.

Klo 6 illalla Turistiklubin illta-juhlassa Suomi-Seuran enti-

nen, pitkäaikainen toiminnanjohtaja Tauri Aaltio kosketteli puheessaan Suomen sotainvalidien asemaa. Tässä puhe kokonaisuudessaan:

"Arvoisa juhla- ja Yhdysvalloista, Kanadasta, Suomes-ta ja mistä tahansa muusta maasta tänne on kokoonnuttu Suomen itsenäisyyspäivää viettämään.

"Hyvät naiset ja herrat, ladies and gentlemen

"Niin se maailma ihmislasta heittelee. meistä tänään tänne Lantan amerikkansuomalaiselle Turistiklubille kerääntyneistä voidaan todeta, että monta maata ja monta paikkakuntaa on edustettuina. Suurimmalla osalla on äidinkielenä suomi, mutta monella englanti ja myös ruotsi. Kaikki yhteiskuntakerrokset yliopiston professoreista ja suurliikemiestä alkaen on edustettuina, mutta nykyajalle ominaista on, että näitä eroja ei meistä voi todeta päältä päin.

"Meillä kaikilla on kuitenkin yksi yhteinen nimittäjä. Se on Suomi, joka tänään joulukuun kuudentena viettää itsenäistymisensä 74. vuosipäivää.

"Toimiessani Suomi-Seuras-

sa minulla oli erityinen ilo useita kertoja osallistua suomalaisten siirtolaisten itsenäisyyspäivän viettoon. Niistä on jäänyt lähtemättömästi mieleeni miltei käsinkosketeltava tunnelma, jollaista koti-Suomessa vain harvoin enää tapaa.

"On sykähdyttävää olla vierassa maassa, vieraan kulttuurin keskellä mukana juhlassa, jossa juhlitaan oman kotimaan itsenäisyyttä, jossa tehdään kunniaa niille miehille ja naisille, jotka sen itsenäisyyttä ovat puolustaneet ja josta lähetetään monta kaunista onnellisen tulevaisuuden toivotusta kaukaiseen Suomeen.

"Te, Amerikan ja Kanadan suomalaiset, olette siinä onnellisessa asemassa, että teillä on kaksi kotimaata, joihin teillä on voimakkaat siteet. Mutta kenelläkään ei ole muuta kuin yksi syntymämaa. Tänään useimmat tässä salissa olivat juhlivat oman syntymämaansa ja toiset vanhempiensa syntymämaan itsenäisyyttä.

"Edes sellaiselle siirtolaiselle, joka kymmenien vuosien aikana on melko lailla vieraantunut juuristaan, ei ole samantekevää, miten vanhasa maassa eletään. On tärkeää, että voi olla ylpeä juuristaan, että vanha maa on vapaa, vauras ja kaikkien kunnioittama - eikä esim. sosialistinen valtio, jonka pakkovalta on suistanut taloudelliseen ja inhimilliseen tuhoon. Näistä vaihtoehtoistahan on kysymys juuri meidän synnyinmaamme kohdalla. Ja onnellisemman vaihtoehdon tekivät mahdolliseksi ennen kaikkea yhden sukupolven miehet ja naiset, jotka uhrasivat maansa puolesta nuoruutensa, terveytensä tai henkensä. 'Uhrin ansiosta lippu liehuu'.

"Tässä juhlassa haluan puhua niistä, joiden taistelu ei päättynyt rauhan tulon 1944, vaan on jatkunut kymmeniä vuosia eteenpäin: Suomen sotainvalideista. Toinen syy tämän aiheen valitsemiseen on se, että tässä salissa on usein Suomen itsenäisyysjuhlassa kerätty kolehti Kauniaisten kaupungissa sijaitsevaan Kaunialan sotainvalidisairaalaan ja sen potilaiden hyväksi. Täällä on mukana tänään 27 hengen ryhmä kaunialaisia eläkeläisiä.

"Meille Kaunialan sotainvalidit ovat osa kaupungin jokapäiväistä elämää. Näemme heitä rullatuoleissaan kaduillamme, kaupungintalon edustalle on pystytetty valtakunnallinen sotainvalidien muistomerkki ja nuoret ylioppilaat vievät keväisin osan ruusuistaan kaunialan potilaille.

"Tiedän jo, että tänäänkin tullaan täällä suorittamaan keräys Suomen sotainvalidien hyväksi ja että mesamme kunian toimia tuon avustuksen perilleviejinä. Tämä kruunaa meidän muutenkin hyvin onnistuneen Floridan matkam-

me. Lupaamme mennä Kaunialaan mahdollisimman suurella joukolla ja järjestää potilaille oikein Floridan illan, jonka yhteydessä tuleme juhallisesti luovuttamaan täältä lähetettävän sekin.

"Kävin muutama päivä ennen tälle matkalle lähtöä Kaunialassa. Halusin tavata siellä jonkun pitkäaikaisen potilaan, jotta voisin kuvata teille tänään hänen tuntojaan. Sain tavata Hämeessä, Ruovedellä syntyneen 78-vuotiaan Olavi Jäminki-nimisen miehen, joka haavoittui Rukajärvellä ollessaan 30-vuotias. Oli jouduttu saarroksiin, ja Jämingiltä meni kuula selästä läpi tulien ulos kyljestä. Koko alaruumis halvaantui heti täysin. Hän on siis ollut käsivoimiensa varassa liikkuva rullatuolipotilas 48 vuotta. Hän on asunut Kaunialassa ensin vuodesta 1946 neljä vuotta ja uudelleen vuodesta 1976 eli yhteensä 19 vuotta. Välillä hän asui perheensä luona - hänellä on vaimo ja yksi tytär - Tampereella. Eläminen siellä tuli kuitenkin niin hankalaksi, että hän päätti tulla takaisin Kaunialaan, josta tieteenkin pääsee kotilomalle milloin haluaa. Ennen sotaa hän oli rautakaupan myyjänä.

"Minkäläisen kuvittelette tällaisen miehen olevan?

"Luokseni tuli rullatuolissa reipasta vauhtia iloisesti hymyilevä mies, joka olisi kasvoista ja ilmeistä päätellen voinut hyvinkin olla 15 vuotta todellista ikäänsä nuorempi. Ei katkeria, elämänsä väsyneitä juonteita; tasapainoinen ihminen, joka oli sopeutunut osaansa ja päättänyt elää niin hyödyllistä elämää kuin hänelle oli mahdollista.

"Jäminki oli Kaunialan potilaiden oman yhdistyksen eli Toverikunnan puheenjohtaja. Häneltä ja Kaunialan ylilääkäri Leo Jahrolta sain tietoa Kaunialasta. Se oli alkuaan Badet Grankulla-niminen kylpylä, joka ostettiin ruotsalaisilla lahjoitusvaroilla 1947. Se on siis yksityinen sairaala ja kuntolaitos, jonka omistaa Sotainvalidien veljeyssiitto. Siellä on 247 potilaspaikkaa, joista puolet on varattu pitkäaikaisille asukkaille ja puolet lyhyempiaikaisille kuntoutettaville. Puolet vakituksista potilaista on aivoinvalidia.

"Nykyään Suomessa saavat kaikki vähintään 30 prosenttia sotavammaiset joka vuosi yhden kuukauden ilmaisen kuntoutuksen. Lievimmin haavoittuneet pääsevät kuntoutukseen joka neljäs vuosi kolmeksi viikoksi. samalla tehdään aina täydellinen lääkärintarkastus. Jos potilas on vähintään 50 prosenttia sotavammaisen, pääsee vaimokin mukaan ilmaiseksi - ei kuitenkaan joka vuosi.

"Kauniala on vain yksi, joskin tunnetuin, Sotainvalidien Veljesliiton tutkimus- ja kuntoutuslaitoksista, joita on myös Jyväskylässä, Mikkelin lähellä ja Helsingissä. Sairaskoteja on 15 ja uusia on suun-

nitteilla. Lisäksi Suomen yleisissä terveyskylpylöissä ja kuntoutuslaitoksissa on sotainvalideille varattu lähes 1500 paikkaa.

"Sotainvalidien Veljesliitto, joka siis omistaa suurimmat kuntoutuslaitokset, on hyvä esimerkki yhteen hiileen puhaltamisen tuloksellisuudesta. Se perustettiin v. 1949. Sotainvalidien määrä oli silloin 90,000. Nyt heitä on noin 40,000 ja keski-ikä on 73 vuotta. Veljesliiton tärkein tehtävä onkin nyttemmin sotavammaisten vanhuuden päivien turvaaminen ja helpottaminen. Joukko pienenee koko ajan; tilastomiesten arvion mukaan viimeinen sotainvalidi kuolee v. 2015.

"Suomessa valtio korvaa yleisistä varoista sotavammaisten hoidon ja kuntoutuksen. Sotainvalidien Veljesliitto on puolestaan keräys-, arpajais- ym. varoin hankkinut sairaalat ja kuntoutuslaitokset sekä tarvittavat erikoislaitteet. Kaunialasta pyydettiin minua erikseen vielä välittämään kiitokset niistä monista avustuksista, joita he ovat sekä rahan että erikoislaitteiden muodossa saaneet Amerikan ja Kanadan suomalaisilta. Erityisesti Floridan suomalaiset ovat heitä muistaneet.

"Veljesliitto avustaa myös yksityisiä taloudellisen avun tarpeessa olevia sotavammaisia. Viime vuosina on keskitytty erityisesti heidän asuntojensa korjaamiseen.

"Keskustelutoverini Olavi Jäminki, 100-prosenttinen invalidi, totesi lopuksi, että sotavammaisten asiat on Suomessa hoidettu sangen tyydyttävästi. Näin ovat vakuuttaneet myös Kaunialassa käyneet ulkomaalaiset vieraat niin lännestä kuin idästäkin. Perusturva ja -hoito tulee valtiolta; vapaaehtoiset keräykset ovat tuottaneet hyviä tuloksia, koska laajat kansalaispiirit e-lävästi tuntevat velvollisuudekseen auttaa invalideja edes hieman lähemmäksi sitä tasoa, jolla eh eläisivät, jos eivät olisi sodassamme vammautuneet. Lippumme liehuu heidän uhrinsa ansiosta. Ymmärrämme entistä selvemmin, mitä se merkitsee, kun vapaampi matkailu itärajan taakse on paljastanut nähtävämme millainen kohtalo meitäkin oli uhkaamassa.

"Hyvät ystävät, se maa, jonka 74. syntymäpäivää täällä Floridan ikuisessa kesässä juhlimme, näyttää juuri nyt hyvin erilaiselta kuin teidän kesämatkojenne valoisa Suomi, jossa valkolatva tuomi ahon laittaa reunustaa. Nyt se on kylmä, pimeä, sumuinen alkutalven Suomi, jota ravistelee taloudellinen lama ja jossa yhä useampi työtön turhaan etsii työpaikkaa. Se on kuitenkin se maa, jossa meidän juuremme ovat, ja rakastamme sitä. Samalla kun onnittelemme äiti Suomea, me toijatkua sivulla 9

Gulf Stream hotellissa järjestettyjen juhlien vastuun kantivat Kaarle ja Kaija Kalervo. Kuva: Maila Andersson

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmalta tai konsertti ja tanssia lopuksi. Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä. Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seural! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten. Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia, voileipiä ja riisipuuroa hedelmäkeiton kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

Floridan kuulumisia

Vuosikokous

Lokakuun 26. päivä 1991 oli Lepokodin Annan Majalla sääntömääräinen vuosikokous. Puheenjohtajaksi valittiin Antti Niskanen, joka totesi kokouksen lainmukaiseksi ja päätösvaltaiseksi. Tiliraportit luettiin ja hyväksyttiin.

Pääjohtaja Arthur Maguire ilmoitti raportissaan seuraavaa: Viimeisen kuuden kuukauden aikana meille on tullut uusia työntekijöitä tärkeisiin tehtäviin ja jokainen uusi tulokas on ollut eduksi kodillemme. Mrs. Rachel Hetico on uusi Lepokodin manageri ja Päivi Manner uusi ylisairaanhoitaja.

Uusi pääemäntä ja keittiömanageri Susan Coker aloittaa työnsä ensiviikolla. USA:n valtion ja Floridan osavaltion virastot lisäävät usein uusia lakipykälää, jotka jatkuvasti lisäävät työtaakkaamme. Uusi luokitus, jota parhaillaan suunnitellaan, sallisi korkealuokkaisempaa hoitoa niin sanotussa vanhusten palvelutalossa. Tämä sallisi vanhusten asua palvelutalossa kauemmin, ja estää pakollisen siirron sairaskodin puolelle hoitoa saamaan.

Lepokodin tilintarkastaja Sandy Swirlingia olemme pyytäneet antamaan yhteenvedon siitä kuinka osavaltion rahakriisi tulee vaikuttamaan meidän Medicaid-avustukseen.

Lopuksi pääjohtaja Arthur Maguire kiitti Lepokodin johtokunnan puheenjohtajaa Antti Niskasta ja koko johtokuntaa hyvästä yhteistyöstä kuluneen vuoden aikana. Samoin myös vapaaehtoistyöntekijöitä.

Lepokodin manageri Rachel Hetico kertoi raportissaan seuraavaa: lokakuun 25. p:nä laskennan mukaan on Lepokodissamme 118 asukasta. Kuusi heistä on tällä hetkellä muualla sairaskodeissa saamassa erikoishoitoa ja terapiaa. Odotamme ainakin muutamien palaavan pian takaisin Lepokotiimme.

Marraskuun 1. p:nä saamme neljä uutta asukasta ja ainakin kaksi lisää marraskuun loppupuolella. Jos tämän jälkeen meillä on vielä vapaita huoneita, me voimme soittaa niille 30 henkilölle, jotka ovat odotuslistallamme. Näistä jonotuspaikoilla olevista henkilöistä 75 prosenttia toivoo pääsevänsä yskityshuoneisiin.

Mitään ylivoimaisia ongelmia ei ole ollut ja asukkaat tuntevat olevan tyytyväisiä.

Veripankin raportti: Meillä on ollut yksi verenluovutus tilaisuus lokakuussa ja toinen joulukuussa myyjäisten yhteydessä. Haluan muistuttaa teitä jäseniä vielä siitä, että jos te joudutte sairaalaan ja tarvitsette verensiirtoa, niin teiltä peritään vain muodolliset kulut eli verestä teidän ei tarvitse maksaa mitään.

Varahastenhoitaja Hannu Hupli antoi raporttinsa mainiten siinä mm. seuraavaa: sairaskodin puoli tuottaa tappi-

ota, eli tulot eivät peitä menoja ja niinpä lähes kaikki yksimielisesti päätimme korottaa maksuja neljällä dollarilla päivää kohti. Hän jatkoi, että suomalainen sairaskoti on kärkepäässä palvelussa, mutta hinta on halvempi kuin missään muualla.

Jäsenkirjuri Arvo Katajisto ilmoitti, että uusia jäseniä on tullut 41 ja kuoleman kautta poistunut 28. Kunnioitimme poisnukkuneita hiljaisella hetkellä. Viimeinen jäsen numero on 2,463.

Puheenjohtajan raportti: johtokunta on koostunut yhdeksän järjestön kahdesta varsinaisesta ja kahdesta varajäsenestä. Johtokunnan jäsenistä ei ole kukaan vaihtunut tämän vuoden aikana. Yhden jäsenen, Kylliki Hoimlon, olemme menettäneet kuoleman kautta. Vuoden aikana johtokunta on kokoonnut sääntömääräisesti 11 kertaa ja kaksi kertaa ylimääräiseen kokoukseen. Kaikki kokoukset ovat olleet päätösvaltaisia.

Virkailijoina ovat toimineet puheenjohtaja Antti Niskanen, varapuheenjohtaja Hannu Hupli, toinen varapuheenjohtaja Hilka Uimonen, sihteeri Aulis Aho alkuvuoden ja sen jälkeen Thelma Mattson, varasihteeri Pirjo Seaman, rahastonhoitaja Martti Huovinen, vararahastonhoitaja Thelma Mattson, jäsenkirjuri Arvo Katajisto, varajäsenkirjuri Minna Vilen, kirjeenvaihtajat Minna Vilen ja Maila Andersson.

Komiteoita on ollut useita ja toiminta tiivistä: finanssikomitea, rakennuskomitea, kukkarahakomitea, uutislehtikomitea, asukkaiden sisäännotokomitea, sääntökomitea, palkkauskomitea, henkilökuntaohjekirjakomitea. Tehtävät: johtokunta on keskittynyt valvomaan ja päätöksillään valvomaan että:

1. Laitoksen omaisuus on hyvin hoidettu.
2. Laitoksen talous toimii taloudellisesti ja sen rahavarat ovat hyvin hoidettu (tilintarkastusraportti) ja ovat kasvaneet.
3. Laitoksella on pätevä, hyvin toimiva henkilökunta.
4. Laitoksella olisi hyvä ja luotettava maine, joka vaikuttaa asukkaiden saantiin... lahjoitusten saantiin, jatkuvuuden takaamiseen.
5. Asukkaat saavat heille kuuluvan palvelun ja hoidon.

Toimintaamme tukee se, että meillä on jo kuudetta vuotta superior rating, Nursing Home puoli aina täynnä ja lähes kaikissa Lepokodin puolella olevissa huoneissa on asukkaat.

Voin vakuuttaa jäsenistölle, että vaikka johtokunta on koostunut eri seurojen edustajista, niin kaikissa päätösten teoissa kuluneen vuoden aikana johtokunnan jäsenet ovat olleet yksimielisiä ja aina ajatelleet Lepokodin ja sen asukkaiden etua.

jatkuu sivulla 9

Kohtaus näytelmästä "Lallukka, kauppaneuvos Karjalasta".

Teatterivierailu Suomesta

Joulukuun 29. päivä Karjalainen teatteri esittää Inkeri Kilpisen kirjoittaman "Kauppaneuvos Lallukka Karjalasta". Ja tammikuun 2. päivä saman Kenttähaalissa. Kappaleen ohjaa ammattiohjaaja Paavo Liski.

Karjalainen teatteri perustettiin Helsingissä 1980. Näyttelijät ovat harrastajia, ohjaaja ja muut tarvittavat henkilöt ammatillaisia. Kappaleta on näytelty Lappeenrannassa 113 kertaa, että se takaa jo uhkeaa näyttelemistä.

Puhutaan paljon "American Dream":stä, kuka siihen yltää ja harvoin huomioidaan, että ehkä on olemassa "Suomalainenkin Unelma."

Lallukka oli paljasjalkainen paimenpoika, ehkä Räisälässä. Hänen kipeä ongelmansa ja samalla koko elämän kestävä kannustin oli maksamattomista veroista viety äidin ainoa lehmä. Hän olisi halunnut antaa äidille uuden, mutta silloin kun hänellä oli siihen mahdollisuus, nukkui äiti jo nurmen alla.

Ensiksi hän meni räätälin

oppiin ja siirtyi sitten kauppa-apulaiseksi ja myöhemmin tukkukauppiaksi Viipuriin.

Nuoren miehen rakastuminen kruunun voudin Olgaan on toinen kipeä kohta Juhon elämässä. Kruununvoudin tytär nyt kauppa-apulaiselle! Myöhemmin elämässä oli kaksi naista, jotka vaikuttivat Lallukan elämän kiertäisiin, vaimo Mari ja piika Vappu. Mutta mitäs tässä nyt kertomaan vilkasta karjalaiselämää.

Lallukka oli tunnettu kunnallismiehenä, kansanedustajana ja suurlahjoittajana. Työelössä vieläkin toimii Lallukka koti, joka kai on entisille, nyt vanhoille näyttelijöille turvallinen ehtoopäivien koti.

Lallukasta on paljon kasuja. Niiden mukaan hän olisi satumaisen onnen avulla rikastunut, hilpeä Helppo-Heikki, joka ei edes tiennyt mikä on prosentti. Kaskujen sinnikkyys selittyy sääty-yhteiskunnan varpaille astuminen. Kasteus ilman perittyä varallisuutta menestynyttä kauppaneuvosta kohtaan!

Lallukka, kauppias Karjalasta on saanut loistavat arvostelut. Tulkaa katsomaan.

Jouluterveisin
Hertta Odell

Onnea ja
menestystä
vuodelle 1992
toivottavat

Hertta ja Charles Odell
Lantana, Florida

Finnish-American Rest Home, Inc.
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Jouluk. 20, 1991

Kotimme sai joulukuksi kaksi surusanomaa: Anni Eklund nukkui kuolonuneen 13 p. joulukuuta 84 vuoden ikäisenä ja Aarne Lucander 16 p. 90 vuoden ikäisenä. Aarne Lucander oli kotimme pitkäaikaisin asukas. esitämme surunvalittelumme omaisille.

Kuluneella viikolla oli vilkkaasti erilaisia tapahtumia, kokouksia, juhlia ym. yhteisiä hetkiä.

Johtokunta vietti pikkujoulujuhlaansa maanantai-ilta ja Lepokodin ystävät tiistaina iltapäivällä. Nämä ovat yleensä pieni kiitos tuhansista työtunneista tässä kotimme piirissä, joita he vuoden mittaan tekevät.

Keskiviikkona vietettiin joulukuun synttäreitä. Elvi Vuorela (95 v.) oli tällä kertaa vanhin sankari, toiseksi vanhin Edla Swanson (94 v.). Onnittelemme Teille joulukuun lap-

sille ja siunausta edelleen. Eerik Saarela lauloi Janet Kiven säestyksellä onnittelevia lauluja.

Torstaina Leo Jaakkola esitti upeaa viulumusiikkia. Perjantaina pidettiin kaunis muistotilaisuus Anni Eklundin ja Aarne Lucanderin muistolle. Puhujana oli pastori Törmälä.

Lämpimät kiitokset Turistiklubille sekä Pirkko Pellolle joulukinkusta. Samoin tahdomme kiittää Teitä kaikkia joulupostista, jota olemme vastaanottaneet. Tahdomme myös kiittää kaikista avustanne rakkaitemme hyväksi sekä Lepo- että Sairaskodissa.

Lepokodin puolesta
Elina Kuronen

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettyäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjavarakauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoinna maanantaista lauantaihin 9 ap. - 5:30 ip.

8053 Lawrence Road

Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä

Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

The Finnish-American

RAIVAAJA

Looking forward to Finland's 75th

by Edwin E. Kaarela

The times today provide us an interesting background within which to celebrate the 74th year of the independence of Finland. Various events, and remembrances of events, focus on certain aspects of Finland's independence and gives us more cause to solemnly and joyfully celebrate. Of course, having attained one's 74th birthday, as Finland has done, is cause enough to celebrate.

Just think of the events, 74 years ago, that led a bunch of tough-minded Finns, during the wild Russian Revolution, to cause a Finnish Declaration of Independence to be signed and proclaimed. Isn't it like the opening of a new land - a new frontier... to start from scratch in terms of settling the economic, social and political systems? Something like Columbus started when he landed in the Americas 499 years ago.

Only 74 years ago the Finnish people and Russian people removed themselves from Czarist rule and set out on their own.

Look what has happened o-

ver these 74 years. Finland has maintained and strengthened her independence despite internal problems, wars and various periods of unrest. Yet, here we are, celebrating 74 years of independence. Similarly, we in the United States, are observing the 50th anniversary of the attack upon Pearl Harbor - a most devastating attack. And, wasn't it only a few years ago that we Finns, all over the world, noted the 50th anniversary of the Russian attack upon Finland in 1939. That, too, was devastating. But look, both the United States and the Republic of Finland survived and became stronger because of it.

Today, Finland is world renowned for its excellence in schools, its high standard of living and its most understanding and dependable welfare system. It has become an economic reality over the years, and sets an example for the world for its cultural accomplishments. Yes, there is good

turn to 75TH next page

New England Suomi-koulu celebrated its first *joulujuhla* December 14, 1991 at Mount Calvary Lutheran Church in Acton, Massachusetts. Singing of Finnish Christmas carols opened the program. Teachers Sini Harjunmaa, Helena Niiva-Sawyer and Arja Walker led the students in musical games. Santa paid a visit delivering packages of goodies to all children, small and big. Suomi-koulu resumes its operation on January 11, 1992. New students are welcome. Contact Sini Harjunmaa, 14 Damon Road, Holden, MA 01520, phone (508) 829-4724.

The making of Finnish America conference:

An ethnic culture in transition

Story by Toini Laakso

This report of the Making of Finnish America conference held last month at the University of Minnesota in Minneapolis continues from last week.

The afternoon's last speaker, Lynn Laitala, is an independent writer and scholar from Bennett, Wisconsin, and writes on projects in history, current events and fiction. She also teaches history part time at the University of Minnesota, Duluth. Her topic was "The Effect of American Patriotism in World War II on Finnish American Culture."

There were many comments from the audience at the conclusion of Laitala's talk. Her viewpoint on such issues as second generation Finns feeling ashamed of being Finns were not shared by everyone. Had time allowed the discussion would have gone on longer. I came to the conclusion that community attitudes differed in various parts of the country and how second generation Finns felt about their ethnicity depended on where one grew up.

Laitala said at the onset "Finnish immigrants created communities to cope with the stress of the immigrant experience. Those communities declined following World War II, because most Finnish Americans felt that their participation in the war effort made them full members of the national culture, thus making unique ethnic communities obsolete."

She spoke of the hardships endured by the immigrants in America, rumored to be "a land of social and economic opportunity." They found political repression and harassment, she

said, and were stigmatized because of their ethnicity and language.

In response to dismal conditions they created communities which gave them physical and psychological support, she said, and "They joined together in religious, temperance, and political organization with rare passion: passion 'for' and passion 'against.' Their lives centered around the Finn halls, churches, cooperatives, temperance and political organizations.

"What the new immigrant communities could not do was to protect their children from the shame imposed on them from the outside," she said, and quoted from *Inkeri's Journey* by Inkeri Väänänen-Jensen, "We immigrant children learned early that not only were we different but also that we were inferior to the Americans. However, we were to be made into genuine members of the American society."

"This message was given formally to the immigrant children through the compulsory education system," Laitala said.

She spoke of the hardships of the Great Depression years when most second generation Finns came of age. And then came the war, she said, and America wanted the Finns, wanted their service, their labor, and it didn't matter where your parents came from. Here warm feelings developed among buddies as they worked together for a common purpose, she said, and the same camaraderie prevailed in war industries. Women, too, became valued members of society.

"Many Finns who had left their communities for the first time with the war never came home. They stayed on the West Coast, or in cities throughout the country. They were bent on upward mobility," she said, and "Finns who went home to their ethnic communities were looked down on by others who were going to make it in American society."

She continued, "The generation who had been through the Depression and the war had something to prove. They were not the shameful, helpless creatures their teachers and yankee classmates had taken them for.

"And they weren't going to raise their children to that shame. Their children would grow up as American children. Thus the generation gap was created before most of the third generation were conceived."

Also, "Finns who had known the pain and confusion of being mocked for their language never talked Finnish to their children." They moved into middle class WASP neighborhoods, she said.

Laitala spoke of the change in relationship between Finnish parents and their children after World War II.

The chief element for most was pressure, she said. They "coached their children on American competitiveness from birth. Parents who had been called dumb Finlanders as children used their children to prove to the world that Finns weren't dumb," she said, and "When a child went to school with a Finnish name, he'd better

be best in his class, or on the team, or win the most ribbons at the fair. How embarrassed we were by the Finnish children who did poorly in school."

Laitala said she missed not knowing the Finnish language and she and her brother would tease their parents to teach them, but their parents only humored them with a word or two.

She also mentioned that the English they learned from their parents was their parents' second language which they had been taught by spinster schoolteachers and lacked in expressing feelings.

"After World War II, a few Finnish-American children, mostly from rural communities, still learned Finnish at home," she said. "They faced scorn, none more than from other Finns."

"After the unity and cooperation of World War II, American culture reverted back to its old emphasis on competition and individualism" and, she pointed out, "World War II was the last time the nation would act on the value of unity and purpose, cooperation and interdependence."

"Reminded in school and at home that we post war American Finns were among the most privileged children the world had ever known," she said, "it was hard to reconcile our advantages to the chilly place we found competitive America to be. Whatever we had, someone else had more or better, so it never felt like riches to us. In the American system there was never a point where we were accepted for our accomplishments.

Every day we had to compete to prove ourselves anew."

Laitala then spoke of the Viet Nam War and the post war treatment of those who fought there.

"The World War II vet had been drawn into national culture by his war experience," she said. "The Vietnam vets were excluded from it, but few had ethnic communities to return to."

"By generating a sense of national unity," she continued, "the World War II experience had persuaded second generation Finns to turn their backs on their ethnic cultures. In the great conflict and discord of Vietnam, a war designed as an expression of the new national culture, many third generation Finns looked to their past to find values of cooperation, and mutual support."

Laitala closed with, "The American Finns who uprooted themselves from continuity with their ethnic traditions following World War II offered their children to the national culture which, said Alexis de Tocqueville,

... not only ... make[s] every man forget his ancestors, but it hides his descendants, and separates his contemporaries from him; it throws himself forever upon himself alone, and threatens in the end to confine him entirely within the solitude of his own heart.

(Note: Subsequent articles will appear as it would be impossible to cover this excellent conference in one article.)

LAKE WORTH, FL

Kenttä Hall

The hall has been a busy place what with visitors from Finland and programs and bazaars.

The Dorothy Leino Christmas Memorial Bazaar was very successful. John and Vivian Orjala were in charge and they did a fine job. The affair was very well organized. People enjoyed eating sloppy joes and hot dogs and rice with coffee. Everything was sold.

On December 8 two girls from Jaali, Finland, entertained us all with song and dance. They were witty and beautiful to look at. They called themselves "Maisa ja Maria" and the theme of their show was *Suomi Armas!*

Liisa Jeromaa and Katariina Angeria were their names. Liisa has published two books of poetry. Katariina is a masseuse. They were talented girls.

They were into health care. They ate fruit and raw vegetables. Liisa was a vegetarian. One of their meals consisted of baked turkey breast, brown rice, a plate of vegetables, a plate of fruit and some wine. No bread, no butter.

They said vitamins were much cheaper here, so they bought

1,000 marks worth to take home. They said to take these every day: *Rutiinia* 300 mg, *C vitamini* 3,000 mg, *E Vitamiini* 600 ky and B vitamin.

I myself do not believe in vitamins. You can get in the proper foods all the minerals you need.

The girls said they eat nothing but fruit for one day. They had clear skin and lots of energy. They plan to come back in April.

Tickets for the New Year's Eve Dance will be sold ahead of time and also at the door.

A lunch of potatoe salad and ham will be served free and coffee will be available all evening.

It promises to be a fun evening. Ilmari Salo will provide the music.

Here is a poem by Liisa Jeromaa:

*Jokaisella on omat purjeet
ja haluttu suunta
jota päivien myrskyt sekoittavat
piirretyn reitin suuntaa muutellen.*

*Pidä lujasti ruorista kiinni
ja anna mennä -
täysin purjein!*

Vera Marks

Letter to the editor

Along with Finland's invitation to participate in their "Roots in Finland" program in 1992, celebrating their 75th year of independence, we at Mohegan Community College [Norwich, CT] are sponsoring a Study/Travel program to Finland and St. Petersburg in May of 1992. I would invite you to pass this information along to your constituents, opening up the opportunity to travel with us.

This trip can be taken in three ways - as a full study/travel course for three credits, audit classes only and participate in the trip, or simply join us for the trip. The trip has been planned to give an opportunity to see Finland as the Finns see it, touching on the cities as well as the rural areas. We will be including

a cruise to the Åland Islands also.

My experience in leading three groups tours to Finland in past years, plus a travel agency in Finland which works very closely with me in organizing the trip, has helped in putting together a varied and interesting itinerary.

A full itinerary will be sent to those interested. Please encourage people to call me at either 203-889-7820 or 203-887-8111 or write me at 42 Preston Rd., Preston CT 06365-8601 with any further questions. Thanks so much for sharing our excitement in the planning of this trip.

Cordially,
Anita Häkkinä Smiley
Preston, CT

75th

reason for us to celebrate today and, being genetically connected to the people of Finland, there good reason for us to be proud.

Especially when we see what 74 years have accomplished in Finland's neighbor to the East. The Soviet Union has become completely dismantled and fragmented. The government and the people are in total chaos and quite helpless. After 74 years of breaking away from Czarist rule, the Soviet Union has become immobilized economically, socially and politically.

What is it, then, within the Finnish experience, that not only has maintained but strengthened its independence over the years? What magic do the people of Finland have? The an-

swer is, of course, individual freedom and our well respected SISU. Just what was lacking and missing in the Soviet Union.

So, in considering the Soviet example, the attack on Pearl Harbor that rivals the Russian attack upon Finland, we have good reason to bless this day of independence and the foresight of a bunch of Finns, 74 years ago, to connect individual freedom, and democratic rule, with independence.

And so, we all look forward to 1992 when we can again celebrate Finland's independence upon the landmark occasion of 75 years. We can look forward to that with continuing pride.

Edwin E. Kaarela is the Consul of Finland in Fitchburg (MA).

No lift tickets needed for this novel skiing in Finland - 'Up Ski' lessons, teaching visitors how to ski up mountains with the aid of parachutes, are just one of the many winter activities offered in Finland. Practice sessions in UP-SKI begin on a frozen lake in Enontekiö, a remote city in the northernmost tip of Finnish Lapland, and progress to nearby slopes. Two-day packages, available December through April 1992, begin at approximately \$125 and include tour guide, instruction and equipment. Other winter adventures include the 'Ski Trek of Friendship,' a 14-day ski trip through Eastern Finland into Russia, and a snowmobiling trip along the trails used by Finnish bootleggers of the 1920s. Details are described in Finland's 'Winter Fun 1991-92' brochure. For more information contact the Finnish Tourist Board, 655 Third Avenue, New York 10017; 212-949-2333.

Finnish Tourist Board photo

FATA DATA

The most important publishing event of the year for fenophiles has to be the appearance of the first novel by Eeva Joenpelto to be translated into English.

The Maiden Walks Upon the Water, Therese Nelson's superb rendering of *Neito kulkee vetten päällä*, has been issued by Werner Söderström OY in a fine hard-cover edition.

The book is now available from the Academic Bookstore, P. O. Box 128, SF-00101, Helsinki, FINLAND. Given prices in Finland, its \$33.00 (approx) price tag is surprisingly low and well in line with current book prices in the United States. FATA is now exploring ways of getting it on sale here at the best possible price.

Seija Paddon has had two beautifully translated short collections of poetry issued by Penumbra Press of Toronto. They are *Not You, Not the Rain*, poems of Sirkka Turkka, and *Gathering*

Richard Impola

Fragments, poems of Pentti Saaritsa.

A new FATA release available from Raivaaja is Kivi's *Seven Brothers* (*Seitsemän veljestä*). The new translation by Richard Impola is intended to bring this classic Finnish novel to life again for today's readers. One of the people who read the manuscript had this to say: "I really enjoyed your translation. One lived the story as he read it."

Steve Stone and Leo Vuosalo, who have been translating Finnish poetry since the 1950s, will re-issue *Statue of Fire*, a collection of Aila Meriluoto's early

poetry. The work will be a cooperative project of FATA and the Marathon Press.

FATA is now putting together its THIRD ANNUAL, a collection which will be printed in both Finnish and English text.

The SECOND ANNUAL sold out quickly. Only a few copies are still available at the usual outlets.

The THIRD ANNUAL promises to be an improvement over the second in both content and quality of production.

Richard Impola is the past president of the Finnish American Translators Association (FATA).

FATA is now putting together its THIRD ANNUAL, a collection which will be printed in both Finnish and English text.

The SECOND ANNUAL sold out quickly. Only a few copies are still available at the usual outlets.

The THIRD ANNUAL promises to be an improvement over the second in both content and quality of production.

KIITOS!

Raivaaja Publishing Company wishes to thank the Finnish Cultural Center at Fitchburg State College for the tribute offered its publication RAIVAAJA at Saima Park on October 27, 1991.

Thank you to Toini Laakso, Cultural Center president, and her committee of James J. Hammond, Mildred Heino, Irma Laine, Turo L. Hallfors, Miriam Lehto, Eva E. Hirvi, Eira S. Perko, and Fabian Raatikainen for planning the event. Thank you also to the committee members for their series of articles and poster about RAIVAAJA's history.

Thank you to program participant Consul General Garth Castrén of New York, Laila Pera, Irene Hales, Roy Helander and Tuure Tenander. Thank you to Fitchburg Mayor Jeffrey A. Bean for his citation honoring RAIVAAJA and to Ward Four Councilor Linda E. Byrne for presenting the citation on behalf of the Mayor.

Thank you to Hospitality Committee members Aili Walsh, Emily Meehan and Martha Patari, and also to all those who participated in coffee table preparations.

Thank you to Tarmo Hannula for taping the program, providing a video record of the afternoon's proceedings.

Thank you to all who attended the program. It was encouraging and heartwarming to see so many friends of RAIVAAJA.

Thank you for awarding RAIVAAJA membership on your "Honor Roll of Outstanding Contributors to the Preservation of the Finnish Heritage." RAIVAAJA has been able to play a role in the preservation of "Finnish Heritage" only with the support and efforts of countless people during these past 86 years. When we celebrate the achievements, accomplishments and impact of RAIVAAJA, we celebrate the results of a cooperative effort of the Finnish American community. That RAIVAAJA continues as an "excellent social, educational and cultural service" for our community is a project in which we all have to participate with dedicated enthusiasm.

Eläköön RAIVAAJA!

Board of Directors
Raivaaja Publishing Company

Kalenteri

CALIFORNIA

Jan. 19 - United Finnish Kaleva Brothers & Sisters No. 21 membership meeting & installation of officers, 2:00 pm, Finnish Brotherhood Hall, 1970 Chestnut St, Berkeley. Reservations: John Schilling 339-3572.

Feb. 11 - United Finnish Kaleva Brothers & Sisters No. 21 membership meeting, 7:30 pm, Cafeteria, Brotherhood Hall, Berkeley. Program: Slide show "Traveling Through Ecuador" by Wes Ludeman.

MASSACHUSETTS

Dec. 31 - New Year's Party, 7:00 pm-1 am, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Buffet, Scandinavian music. No tickets sold at the door. Sponsored by Finnish Ski Club.

Jan. 3 - Knights of Kaleva Panun Maja No. 24 meeting, 7:30 pm, Kaleva Koti, 107 Mechanic St, Fitchburg.

Jan. 5 - Finland's 75th anniversary kick-off concert featuring Jorma Elorinne, baritone, and Mervi Elorinne, soprano; accompaniment by Roy Helander, 3 pm, Lutheran Church of the Savior, 426 Davis Rd (Rt 62), Bedford. Tickets available in advance from Marja-Terttu Meharry, 105 Hancock St, Lexington MA 02173. Sponsored by Finlandia Foundation-Boston Inc.

Jan. 6 - Central Committee meeting, 7 pm, Saima Park, Fitchburg.

Jan. 11 - Turkey Supper, Elm Street Congregational Church, 264 Elm St, Fitchburg. Family style, two sittings: 5 pm & 6:30 pm. Tickets available at Raivaaja.

Jan. 14 - Raivaaja board of directors meeting, 8:00 pm, 147 Elm St, Fitchburg.

Jan. 20 - Finnish Memorial Foundation meeting, 7:30 pm, Saima Park, Fitchburg.

MICHIGAN

Jan. 5 - Finnish Center Association general meeting, 3 pm, Finnish Center, 35200 W. Eight Mile Rd, Farmington Hills.

Jan. 18 - *Hoijakat* pasty sale, Finnish Center, Farmington Hills. To order: call Matt or Elsie Tilley at 313-682-4189.

Jan. 19 - Appreciation dinner & celebration, 2 pm, Finnish Center, Farmington Hills. Reservations: 478-6939.

Jan. 24-26 - First Winterfest, Finnish Center, Farmington Hills.

Jan. 25 - Finnish-American Society of West Central Michigan, 2:00 pm, Marne United Methodist Church, Marne. Program: Judge James Kallman of Lansing on the Finnish Winter War.

MINNESOTA

Jan. 17 - Finnish-American Cultural Activities Inc. monthly meeting, International Institute, 1694 Como Ave., St. Paul.

July 23-26 - "Come home to Minnesota," FinnFest USA '92, Duluth. For more information: FinnFest USA '92, P.O. Box 762, Duluth MN 55801.

All programs subject to change

Fitchburg, MA

The Central Committee will have a meeting Monday, January 6, at 7 p.m. at Saima Park. Planning Kalevala Day program and other activities during Finland's 75th anniversary year. All the organizations are asked to send representatives to the meeting.

Armas Kaukoranta,
chairman

The Elm Street Congregational Church will hold a **turkey supper** with all the trimmings and home-made desserts on Saturday, January 11, 1992.

It will be served family style in two sittings: one at 5 p.m., and one at 6:30 p.m.

Tickets will be sold in advance and are available from the

church at 264 Elm Street, also from church members and from Raivaaja, 147 Elm Street.

The public is welcome. Chaining the supper are Armas & Barbara Kaukoranta.

The Finnish Memorial Foundation will have a meeting at Saima Park on Monday, January 20, 7:30 p.m., to plan the ball celebrating the 75th anniversary of Finnish independence.

Joel Pottala, formerly of Fitchburg, now of Helsinki, Finland, wrote on his Christmas card that he would be spending the holidays in Petroskoi, in the Karelia part of the former USSR.

Certainly an interesting time to be there, a visit which would make an interesting story for RAIVAAJA!

Matka on lähtöä vaille!

Tervetuloa Revontulen ryhmämatkalle Suomeen Finnairin siivillä. Lähtö heinäk. 6, 1992. Paluu joko heinäk. 28, 1992 tai elok. 4, 1992. Bussikuljetus Fitchburg - New York - Fitchburg. \$868.00 bussi- matkoineen ja veroineen. \$100.00 vaurausmaksu heti, loppusumma maalisk. 31, 1992 mennessä.

Departure date approaching!

Seats still available on Revontulet group flight to Finland via Finnair. Departure July 6, 1992. Return either July 28, 1992 or Aug. 4, 1992. Bus transportation Fitchburg - New York - Fitchburg. \$868.00 includes bus fare and taxes. \$100.00 downpayment as soon as possible, the remainder by March 31, 1992.

Revontulet

Joan Dow
(508) 597-2215

Fitchburg, MA

Maija Mord
(508) 582-7717

**NORTH
END**

**SUBARU
MAZDA
ISUZU**

SUBARU-MAZDA

757 Chase Road, Rte. 13, Lunenburg
(508) 582-4911

ISUZU

525 John Fitch Highway, Fitchburg
(508) 345-1011

TERVETULOA YSTÄVÄT
ALICE & EUGENE HEIKKILÄ

EXPERIENCE THE DIFFERENCE HUHTALA OIL CO. MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 44 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

FUEL OIL
CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

LLOYD K. HANNILA

79 East Rd. • Box 500 • Westminister, MA 01473 • (508) 874-0629

Sports

Pia Päiviö, a student from Finland, led the St. Mary's College Gaels to a 63-56 victory over San Jose State University on Dec. 6 in the San Francisco Bay area. In doing so, Päiviö, who plays center for the Gaels, tied a career high with 18 points and nailed down 11 rebounds.

At 6' 5", Päiviö towers over most women basketball players, in a sport where six-footers are not unusual.

Ritva Lemettinen, of Finland, was the women's winner in the Honolulu Marathon on Dec. 15 in a time of 2:40:10. She is probably the first Finnish women's marathoner to have won in an international race.

Men's winner was Benson Masya of Kenya, in 2:18:24, his first marathon.

- Harri Siitonen

Westminster, MA

The Finnish Christmas party was held at the Town Hall. The program was as follows:

Master of ceremonies - Wilho Aalto.

Song, "Twelve Days of Christmas," by Laura Roberts & Adria Wright.

Piano solo, "Waltz of the Christmas Toys," by Trevor Roberts.

Song, "Jingle Bells," by Laura Kaski & Sandra Waronen.

Songs, "Santa Claus is Coming to Town" & "Rudolf, the Red Nosed Reindeer," by Kristen Caron & Robert Straitt.

Piano solo, "Jolly Old St. Nicholas," by Laura Roberts.

Poem, "Boa Constrictor," by Marcie Gagnon & Jill Thibodeau.

Piano solo, "Twinkle, Twinkle Little Star," by Kristie Gagnon.

Poem, "Two Little Blackbirds," by Bethany Kiuru.

Song by Daniel Straitt.

Taking part in the Bethlehem pageant were:

Mary - Jill Thibodeau; Joseph - Chris Niinimäki; Shepherds - Robert Straitt, Craig Niinimäki, Kevin Norris; Angels - Kristen Caron, Marcie Gagnon, Kristen Gagnon, Laura Roberts, Laura Kaski, Sandra Waronen, Adria Wright; Three Kings - Trevor Roberts, Craig Roy, Matthew Wright.

Singing Christmas carols was enjoyed by all. Santa Claus presented gifts. Refreshments were enjoyed by all. **Lempi Aalto**

SUOMI-SEURA R.Y. FINLAND SOCIETY

Membership magazine Suomen Silta 6 times a year. Membership USD 11/year.

National membership sec'y: Anja Kortmann, NJ

Membership sec'y: Eva Hirvi 4 Ridgewood Rd., Paxton, MA Tel. (508) 791-4371

Send check to:
Finland Society
P.O. Box 338, Millington, NJ 07946

Apartment for rent

133 Mechanic St., Fitchburg, MA near upper common. 4 room, 1 bedroom, spacious and nice. \$375/month. Please call Alice Heikkilä at 345-1011 or 582-4911.

ITSENÄISYYS ...

jatkoa sivulta 4

vomme, että niin kuin ensi keväänä valo ja lämpö palaavat ja aihonlaidan tuomi puhkeaa jälleen kukkaan, löydetään myös keinot ja yksimielisyys laman voittamiseen.

Tämä maa ei koskaan sortua/saa, eläköön tämä muistojen, toivojen maa, eläköön, kauan eläköön Suomi!"

Inger Herrgard ja Tauri Aaltio toivat kotikaupunkinsa vaakunan Lantan kaupungissa olevalle Turistiklubille. Sen vastaanotti klubin puheenjohtaja Kalle Nikula.

Klo 7:30 alkoivat Suomen itsenäisyyspäivän tanssaiset Gulf Stream hotellissa. Kaija Kalervo toimi illan emäntänä ja vastasi kaikista järjestelyistä toivottaen kaikki sydämellisesti tervetulleiksi. Shampanjalasit kohottaen toivotimme onnea itsenäiselle Suomelle. Sen jälkeen siirryimme saliin puolelle, jossa hyvän aterian ääressä saimme tutustua pöytäseurueisiimme.

Sain kuulla mielenkiintoisia uutisia Suomesta tullee myyntijohtaja Arto Kataiselta. Hän kertoi, että Suomessa on hyvin varauduttu vastaanottamaan ulkosuomalaisia ensi vuonna tapahtuvissa suurissa juhlallisuuksissa, joita järjestetään ympäri maata. Esim. rautateiden ja linja-autolippujen hintoja on soviteltu edullisiksi. Samoin kannattaa kysellä majoituspaikkaa vaikkapa ensiluokan hotelleista, kos-

LEPOKODIN ...

Menemättä yksityiskohtiin tämän laitoksen laajuutta kuvaavat ehkä parhaiten seuraavat luvut: asukkaita on tällä hetkellä 180, henkilökuntaa palkkalistoilla 115 ja laitoksen budjetti lähes \$3 miljoonaa.

Varapuheenjohtaja Hannu Hupli antoi rakennuskomitean raportin kertoen, että arkisto ja kirjainpito huone rakennetaan ja entiset huoneet saadaan takaisin asukkaiden käyttöön. Sairaskodin ulkopatio valmistuu ja Lepokodin nimikyltti on pystytetty Costco kauppaliikkeen puoleiselle alueelle. Asukkaiden raportin antoi Paul Sihto kertoen kaiken olevan hyvin.

Lepokodin Ystävien raportin antoi puheenjohtaja Hilka Uimonen kertoen ystävien toimivan hyvässä yhteismääräyksessä. Kahvittelaisuuksia on ollut kolmet. Lahjoit-

Pohjoisen tytöt Maisa ja Maria Suomesta esiintyivät juhlassa.

Kuva: Maila Andersson

ka niissäkin on hinnat sovitettu ulkosuomalaisten kannalta hyvin edullisiksi.

Hän käy kertomassa näistä asioista myös New Yorkissa, Michiganissa ja Kanadassa. Hänen puhelinnumerossa Helsingissä on 358-0-61641 tele fax 3580640463. Osoitteen: also Roobertinkatu 2800120 Helsinki.

Oli ilo puhella myös sotaveteraanin Seppo Eerikäisen kanssa. Sain kuulla, että hän oli talvisodan aikana Ilomant-

sin rintamalla.

Mukavana muistona Hattuvaarasta oli 60 kg eli noin 132 paunan kalansaalis, joka oli jäänyt kokematta perääntyviltä venäläisjoukoilta. Pojat olivat herkutelleet kaloilla ja yllätykseksi kalojen joukossa oli ollut kalan mätiä sisältäviä venäläisjoukoilta. Pojat olivat herkutelleet kaloilla ja yllätykseksi kalojen joukossa oli ollut kalan mätiä sisältäviä venäläisjoukoilta. Pojat olivat herkutelleet kaloilla ja yllätykseksi kalojen joukossa oli ollut kalan mätiä sisältäviä venäläisjoukoilta.

Karjalan kannaksella hän haavoittui 1942 ja sai vartaloonsa 23 reikää kranaatin sirpaleista. Hän on ollut Suomessa kuntoutuksessa, tosin omalla kustannuksellaan.

Ateriointi ja tanssi eivät olleet ainoita ohjelmassa. Avauspuheen piti David Järvi. Sirkka Hill esitti runonlausuntaa suurella tunteella, "Päivän poika", "Nouse Suomi ja kansojen lippuna liehu".

Pohjoisesta tulleet Maisa ja Maria kertoivat suomalaista kansanrunoutta hyväksi käyttäen suomalaisen naisen elämästä.

David Hinsä, joka joutui ruonilun kohteeksi suukkojakin saaden, olisi halunnut tietää, mitä ne tytöt oikein sanoivat. Ehkä se hänelle myöhemmin tulkittiin.

Pianisti ja matkaopas Jari Immonen toimi ohjelman johtajana ja Chuck Marlin orkesteri johdatti yleisön tanssiparketille helmeilevien sävelten myötä.

Useat paikalliset liikkeet jatkuu takasivulla

tukset Lepokodille \$4,686.90, johon summaan sisältyy huonekaluja, verhoja ym. Hän kertoi myös, että mattokutomon tytöt ovat ahkeroineet lähes koko kesän ja ovat näin kartuttaneet Lepokodin hyväksi kassamme samoin kun kaikki ystävämme, jotka toimivat myyjäisissämme ja kahviaisissamme ahkerasti mukana.

Auttavat Kädet ryhmästä oman raporttinsa antoi Taimi Lehti kertoen työtunteja kampanjon puolella tulleen 550 tänä puolivuotiskautena. Maila Andersson kertoi Hannu Huplin laskeneen vapaaehtoistyöntuntien määrää ai-

van sieltä alkuvuosista, eli sieltä saakka kun tämä Lepokoti sai alkunsa ja tuntien määrä on melko mittava 500,000 tuntia. Siitä tulisi melkoinen summa, vaikka se laskettaisiin kulloisenkin vuoden minimipalkan mukaan, mutta me kaikki teemmekin tätä vapaaehtoistyötämme rakkaudesta näitä herttaisia suomalaisvanhuksia kohtaan.

Keskustelimme myös Annan Majan ilmastoinnista, mutta sitä pidettiin liian kalliina toimenpiteenä ja niin siitä ajatuksesta päätettiin lähes yhteistuumin luopua.

Maila Andersson

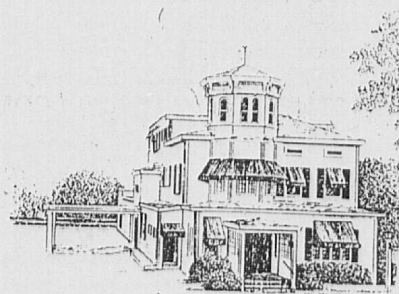
NORDGREN

HAUTAUSTOIMISTO

300 Lincoln Street, Worcester, Mass.

Puhelin 852-2161

ARTHUR A. NORDGREN

Bosc Funeral Home

85 Blossom Street, Fitchburg, MA

342-3635

Street level access

342-3645

John A. Bosk Sr.
Donald G. Dufault

John A. Bosk Jr.
Ina A. Davidson

Directors

Kuolleita

Allen C. Ikäläinen

K. Aarne Lucander

PRINCETON, MA - Allen C. Ikäläinen, 78, 57 East Princeton Road, kuoli jouluk. 21, 1991 St. Vincentin sairaalassa Worcesterissa lyhyen sairauden murtamana.

Hän oli syntynyt Fitchburgissa Kalle ja Marie (Seikkinen) Ikäläisen poikana ja asui suurimman osan elämästään Princetonissa.

Edesmennyt työskenteli kahdeksan vuoden ajan Peabody perheen autokuskina New York Cityssä ja Princetonissa. Yli 21 vuoden ajan hän toimi kotikaupunkinsa tietöiden valvojana, ja sen jälkeen Worcester Countyn maanmittaajana. Lisäksi hän toimi 36 vuoden ajan Princetonin palolaitoksen vara-palopäällikkönä.

Kaipaamaan jäi poika Allen J. Ikäläinen Yarmouth, ME; tytär MaryAnn Mastorrio, Holden; sisko Doris I. Bourque, Princeton; kolme lastenlasta sekä sisarusten lapsia.

John E. Mäki

BARRE, MA - John E. Mäki, 62, 149 Broad St., kuoli jouluk. 25, 1991 University of Massachusetts sairaalassa Worcesterissa lyhyen sairauden murtamana.

Hän oli syntynyt Holdenissa Ivar ja Linda (Jokela) Mäen poikana ja asui useita vuosia Barressa palvelen kotikaupunkinsa valitsijamiehenä 1970-luvulla.

Kaipaamaan jäi vaimo Marguerite (Williams); tytär Elia M. McGinn; veljet Eino A. ja David T. Mäki; siskot Alma Letourneau ja Linda S. Mäki; kaksi lapsenlasta sekä joukko sisarusten lapsia.

Hautaustoimisto Miles, 1158 Main St., Holden, huolehti hautauksesta.

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

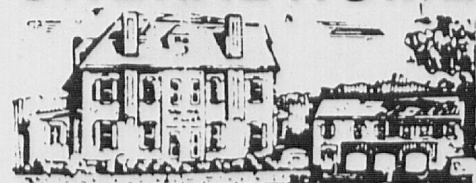
31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG

Howard J. Miller, Director

Phone All Branches 345-6778

Smith Funeral Home Inc.
Elden E. Bjurling
Douglas Stone
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 632-0377

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 Main St., Holden, MA

Hautatoimituksia
vuodesta 1896

Fitchburg ja ympäristö

Kirkollisia

Uutispaloja

Ellen Lindell Lexingtonista kirjoitti isänsä Antti Andersonin olleen ensimmäisiä RAIVAAJAN tilaajia.

Unionissa Mainessa asuva Anderson oli myös Raivaajan asiamies. Lindeillä muistaa nuoruudestaan, että aina kun kylään tuli suomalaisia hänen isänsä pian tokaisi, että "eikös nyt tilata Raivaajaa".

Muistipa Lindell senkin kun kerran oli tullut neljä vierasta, jotka koittivat kauputella omaa kommunistilehteään. Kauppoja ei kuitenkaan syntynyt. Poislähtiessään vieraat olivat sanoneet, että "no, ei meistä ole kumpikaan hävinnyt".

★

Westminsterin kaupungintalolla pidetyssä pikkujoulujuhlassa oli seuraavanlainen ohjelma:

Juontaja - Wilho Aalto; laulu "Twelve Days of Christmas" - Laura Roberts ja Adria Wright;

Tulevia tilaisuuksia

Tiistaina, jouluk. 31. p:nä klo 7-11 ill. Uuden vuoden vastaanottajaiset Saiman Puistossa. "Buffet" ja skandinaavista tanssimusiikkia. Järjestäjä Finnish Ski Club.

★

Kalevan Ritarit kokoontuvat perjantaina, tammik. 3. p:nä klo 7:30 ill. Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg.

★

Maanantaina, tammik. 6. p:nä klo 7 ill. Keskuskomitean kokous Saiman Puistossa. Kalevala-juhlan ja Suomen itsenäisyyden 75 vuotisuuden juhla-tilaisuuksien suunnittelu. Kaikkien järjestöjen edustajia kehoitetaan saapumaan paikalle.

★

Lauantaina, tammik. 11. p:nä Elm St. Lähetysseuran kalkkunapäivällinen kirkon tiloissa, 264 Elm St., Fitchburg. Aterioinnit klo 5 ip. ja 6:30 ill. Kaikki ruoka kotivalmistettu. Lippuja kirkosta ja Raivaajasta.

★

Finnish Memorial Foundation kokoontuu maanantaina, tammik. 20. p:nä klo 7:30 ill. Saiman Puistossa suunnitellakseen Suomen itsenäisyyden 75-vuotistanssiaisia.

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

lauku "Up on the House Top" - Marcie Gagnon; pianosoolo "Waltz of the Christmas Toys" - Trevor Roberts; laulu "Jingle Bells" - Laura Kaski ja Sandra Waronen; laulut "Santa Claus is Coming to Town" ja "Rudolf the Red Nosed Reindeer" - Kristen Caron ja Robert Straitt; pianosoolo "Jolly Old St. Nicholas" - Laura Roberts; runo "Boa Constrictor" - Marcie Gagnon ja Jill Thibodeau; pianosoolo "Twinkle, Twinkle Little Star" - Kristie Gagnon; runo "Two Little Blackbirds" - Bethany Kiuru ja Daniel Straittin esittämä laulu.

Bethlehem kuvaelmassa esiintyvät: Maria - Jill Thibodeau; Joosef - Chris Niinimäki; paimenia - Robert Straitt, Craig Niinimäki, Kevin Norris; enkeleitä - Kristen Caron, Marcie Gagnon, Kristen Gagnon, Laura Roberts, Laura Kaski, Sandra Waronen ja Adria Wright; kolme kuningasta - Trevor Roberts, Craig Roy ja Matthew Wright.

Yhteisesti laulettiin joululauluja. Joulupukkikin osallistui juhlaan ja jakoi lahjat. Lopuksi tarjottiin virvokkeita.

★

Baldwinin American Legion Post 373:ssa järjestetty Pearl Harborin pommituksen 50-vuotismuistojuhla (jouluk. 7) osallistuneiden joukossa oli myös South Royalstonista kotoisin oleva **Ralph Kirkman**. Kirkman oli ainoa läsnäolija, joka sattui olemaan Pearl Harborissa pommituksen aikana.

Kirkman oli silloin 20-vuotias korpraali Pearl Harborin rannikkovartioston tykistöjoukois-

VANHAT...
jatkoa sivulta 3

tä, että jos matkalaukut ovat Suomi matkaa varten pakattuina. Hän vastasi iloinen pilke silmäkulmissa, että, en varmaankaan ole tarpeeksi "ansioitunut".

Jotain tuohon suuntaan vastasi myös Emily Vertti, kun kysyin hänen lähdestään.

Maaliskuun 13. p:nä 1990 Helsingin Sanomissa olleessa haastattelussa kysyttiin eräältä noista kutsuvieraista että miksi juuri heidät oli kutsuttu juhlimaan, vastasi tuo arvonrouva, että hän uskoo heidän olevan ainoat elossa olevat toimihenkilöt tuosta suuresta joukosta.

Korporaali Ralph Kirkman Havaijilla.

Kuva: Movie-Land Pix

sa. Hän palveli lähistön Hickman Fieldin tukikohteessa ja kertoi nähneensä pommituksen.

"Ensin kukaan ei tajunnut mitä tapahtui," hän selitti. "Kaikki luulivat laivaston vain

harjoittelevan."

Kaksi muistikuvaa on tuoreena Kirkmanin mielessä: Ainoa jälki japanilaisten tulituksen kohteeksi joutuneesta sotilaasta oli maahan jääneet jalkineet; ja millainen shokki oli nähdä ruokalarakennuksen tuhoutuvan omien sotilaiden iskusta.

South Royalstonin suomalaisyhteisössä kasvanut Kirkman on John ja Lydia Kirkmanin kuusilapsisen perheen nuorin poika. Veljet Waino ja Veikko asuvat edelleen paikakunnalla, kolmas veli Wayne Templetonissa. Ralphin kaksoissisar Lillie Dobson ja pikkusisko Gertrude Pärnen ovat myös yhä edelleen South Royalstonin asukkaita.

Lopetan nyt tämän kertomukseni toivomukseen, että nyt ensi vuonna, (1992) kun Suomi-Äiti viettää 75-vuotis-syntymäpäiviään, niin maan isä "Manu" lähettäisi näille iäkkäille, pitkään eläneille ja sydämiltään vielä täysin suomalaisina pysyneinä, vaikkapa sellaisen kahden markan postikortin.

Karl A. Nikula

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radioharrastus *Hyvät Uutiset* lähetetään joka sunnuntaiamuun asemalta WEIM 1280, Fitchburg, klo 8:45 aam.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 ip., Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan työntekijänä toimii Erkki Kivi vaimonsa Saara-Liisan kanssa, puh. 345-4264. Kotiosoite: 313 Elm St. 3. kerros, Fitchburg.

Joulujuhla tarjoiuineen kaikille jouluk. 22. p. klo 2 ip.

Suomalainen jouluohjelma joulukuun 7:00 - 7:30 ja uudenvuodenohjelma uudenvuodenpäivänä klo 7:00 - 7:30 illalla radiossa WEIM.

Elm St. Lähetysseurakunta

Jumalanpalvelus sunnuntaisin aamulla klo 9:30. Pastori Phillip Meherasaana. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 pyhäkoulu kaikenikäisille.

Pyhäkoulu leikkikouluikäisistä (3 v.) 9-luokkalaisiin klo 10:45 - 12:00 aam. Debbie Champagne valvoo.

Nuorisoryhmä kokoontuu joka toinen sunnuntai-iltana klo 6-8. Mark ja Tami Green ohjaajina.

Vuotuinen jäsenkokous tammik. 30, 1992 klo 7 illalla.

Messiah Luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, tammik. 5 p., klo 8:15 suomenkielinen ehtoollis-jumalanpalvelus. Klo 9:15 sunnuntaikoulu. Klo 9:15 aikuisten raamattutunti. Klo 9:30 high school-ikäisten raamattutunti. Klo 10:30 englanninkielinen ehtoollis-jumalanpalvelus. Klo 6:00 ill. kirkkoneuvosto kokoontuu.

Oletko muistanut uusia tilauksesi?

Suomalainen JOULUOHJELMA

jouluaattoiltana klo 7:00 - 7:30
radiossa WEIM 1280 AM

Ohjelmassa perinteisiä ja uusia suomalaisia joululauluja

Uudenvuoden ohjelma 1.1.1992 klo 7:00 - 7:30
WEIM:n oma ohjelma alkaa aattona klo 1 ip.

Bethel-seurakunta

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Kynttiläkulkue käynnissä.

Suomi-koulun joulujuhlaa

ACTON, MA - Uuden Englannin Suomi-koulu vietti historiansa ensimmäistä joulujuhlaa joulukuun 14. päivänä Mount Calvary Lutheran kirkossa suurella menestyksellä oppilaiden, heidän vanhempiensa ja isovanhempiensa sekä koulun ystävien täydessä kirkon tilat.

Joulujuhla alkoi oppilaiden kynttiläkulkueella "Jouluyö, jouluyö" laulun sävelten tahdisa. Urkusäestyksestä vastasi Jouni Harjunmaa, koulun oma oppilas. Isoimmilla lapsilla oli elävä kynttilä käsissään, pienemmillä turvallinen patterilla valaistu.

Opettaja Sini Harjunmaa kertoi, että juhlan ohjelmaa ei oltu ses kummemmin etukäteen harjoiteltu, koska opettajat eivät halunneet lasten stressaantuvan tilaisuudesta, vaan nauttivan siitä aivan yhtä paljon kuin yleisökin.

Yhteistoimin laulettiin "Heinillä härkien kaukalon", "Enkeli taivaan" ja "En etsi valtaa loistoa" sävelmät Jounin urkusäestyksen tahdissa. Lisäksi kuultiin jouluevankeliumi Ari Harjunmaan, Susan Tuomisen ja Maiju Talviharjun lukemana.

Sen jälkeen siirryttiin joululaiseksi koristetun seurakun-

tasalin puolelle. Yhdestä nurkasta löytyi jopa pieni lappalaiskotakin.

Helena Niiva-Sawyer oli suunnitellut toisen ohjelma-osauden, mikä koostui lasten laulu- ja äänileikeistä.

Aira Walker puolestaan vei lapset matkalle Lappiin, mistä löytyi niin poroja kuin muitakin metsän eläimiä.

Ja koska joulupukki kuuluu oleellisesti joulunviettoon, hän osallistui Suomi-koulun juhlaan jakaen pienen lahjapussin niin pienille kuin isomillekin lapsille.

Ohjelman jälkeen siirryttiin nauttimaan kahvista ja mehusta monenlaisine suomalaisine leivonnaisineen. Ennen kotiinlähtöä koulun toimintaa tukevalta myyntipöydältä saat- to ostaa kauniita käsitöitä pukinkonttiin.

Vajaan vuoden ikäinen Suomi-koulu kokoontuu lauantaisin kolmella eri paikkakunnalla. Oppilaita on yhteensä 42, opettajia kolme, Sini Harjunmaa, Helena Niiva-Sawyer ja Arja Walker.

Koulu sai mitä parhaimman joululahjankin: tunteen apu-

Nämä pojat etenivät totisina ja varovaisin askelin, ettei liekki päässyt sammumaan.

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LAMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Opettajat Aira Walker (takana kesk.) ja Helena Niiva-Sawyer (kitaran kanssa) ohjasivat lasten laululeikkejä.

Joulupukin lahjapaketit olivat mieluisia.

rahan Suomen opetusministeriöltä.

Koulu aloittaa taas toimintansa tammikuun 11, 1992 ja uudet oppilaat ovat aina ter-

vetulleita. Kiinnostuneiden tulisi ottaa yhteys Sini Harjunmaan osoitteella: 14 Damon Road, Holden, MA 01520 tai puhelimitse (508) 829-4724.

Turvallisempi olo, kun on sormi suussa.

FINNEXPRESS

ABSOLUTELY & POSITIVELY

LOWEST AIRFARES

WHEN YOU FLY

FINNAIR TO FINLAND

Scandinavian Bonus Pass
Included Free with Tickets!

ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD

FOR INFORMATION AND RESERVATION CONTACT:

TRAVEL

SERVICE

425 Madison Avenue, New York, N.Y. 10017

Telephones:

212-832-8989 or 800-677-6454

FAX 212-688-4495

Suomen uutisia

Kansanedustajien palkkoja ei alenneta

Eduskuntaryhmistä ei löydy tukea hallituksen esitykselle, joka alentaisi ministereiden ja kansanedustajien palkkoja yhden palkkaluokan. Perustuslakivaliokunnan puheenjohtaja Ben Zyskoviczin (kok) mukaan ryhmien viesti on ollut niin selkeä, että myös valiokunta päätyy todennäköisesti esittämään lakiesityksen hylkäämistä.

Hallitus ei kuitenkaan aio vetää esitystään pois. Valiokunnan kuultavana äskettäin ollut valtiovarainministeri Iiro Viinanen (kok) oli Zyskoviczin mukaan kertonut, ettei hallituksella ole aikomusta tehdä hankkeen suhteen uusia ratkaisuja.

Eduskuntaryhmät ovat puineet asiaa sekä keskenään että perustuslakivaliokunnan kanssa. Yleisesti on katsottu, että koska tuloneuvotteluissa ei päästy palkkatasoa alentamaan ratkaisuun, ei esimerkinomaisesti tarkoitettua hallituksen valtioneuvoston jäsenten palkkioista antamalla lakiesitykselläkään ole pohjaa.

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930. Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wild-fire Campstones, saunakiukaita ja saunan tarpeita. Nopea toimitus.
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleenmyyjä halutaan

Kiurulta kirja Suomen Unesco-suhteista

Suomen Unesco-toimikunnan pitkäaikainen puheenjohtaja **Sakari Kiuru** on kirjoittanut "Suomi Unescossa - Unesco Suomessa"-nimisen tutkielman Vapokustannuksen julkaisemana.

Suomi on ollut jo vuodesta 1956 YK:n kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestön aktiivinen jäsen. Silti ei aiheesta ole aikaisemmin julkaistu Suomessa maan Unesco-suhteita erittelevää teosta. Kiurun erittely on yhtäältä tieto- ja toisaalta mielipidekirjanomainen.

Kirjassa kuvataan Unescon

taustaa ja kehitystä sekä annetaan runsaasti huomiota järjestön ajankohtaiselle kriisille. Siitä selviytymistä arvioidaan. Varsinaista työkenttää tarkastellaan Unescon toimialojen mukaisesti alkaen kasvatuksesta ja päättyen viestintään.

Erikseen on piirretty muotokuvat Unescon kahdesta pääjohtajasta, **René Maheusta**, voimakkaasta ranskalaisesta tahtoihmisesta ja kiistellystä senegalilaisesta **Amadou Mahtar M'Bowsta**, jonka johtamistapaa erityisesti amerikkalaiset voimakkaasti kritisoivat.

ITSENÄISYYS...
jatkoa sivulta 9

Ilkka Kanerva:

Työttömyys uhkaa jäädä pysyväksi

- Korkean työttömyysasteen alentaminen on Länsi-Euroopassa osoittautunut äärimmäisen vaikeaksi. Pysyvään suurtyöttömyyteen kuuluu myös pitkäaikaistyöttömien suuri määrä. Suomi uhkaa joutua saman tilanteen eteen, totesi työministeri Ilkka Kanerva (kok) työministeriön johdon ja talouspolitiikan asiantuntijoiden tapaamisessa.

Kanerva painotti talouspolitiikan mahdollisuuksia työllisyyden hoidossa. Vakaa talouskehitys ja vientiteollisuuden kilpailukyky ovat välttämättömiä edellytyksiä työttömyyden alentamiselle, mutta kovin nopeita vaikutuksia työllisyyteen talous- ja rakennepolitiikan keinoin ministeri ei pitänyt mahdollisina.

Kanerva sanoi, että työllisyyden välittömään parantamiseen ei ole mitään yksittäistä viisastenkiveä tai työllistämistemppeä. Marraskuun työttömyysluvut uhkavat ylittää 300,000:n rajan.

Suomen uutisia

Ympäristöministeriö vastustaa uutta ydinvoimalaa

Suomen ympäristöministeriö vastustaa uuden ydinvoimalan rakentamista. Ministeriö toteaa kauppa- ja teollisuusministeriölle lähettämässään lausunnossa, että uuden ydinvoimalan rakentaminen ei ole yhteiskunnan kokonaisedun kannalta suotavaa eikä maan energiahuollon kannalta tarpeellista.

Ministeriö asettaa lausunnossaan etusijalle energiansäästön. Sen mukaan periaa-

tepäätöstä uuden ydinvoimalan rakentamisesta ei voida tehdä ennen kuin on päätetty energiasäästöohjelmasta.

Lausunnossa huomauteetaan, että Suomen tavoitteena oleva 80 prosentin rikki-päästöjen vähennys vuoden 1980 tasosta voidaan toteuttaa sekä teknisesti että taloudellisesti nykyisellä tekniikalla ilman ydinenergian lisärakentamista.

Toinen toistaan kauniimpia väriyhdistelmiä oli puvuissa, kultalametta, samettia, pitsiä, yksinkertaista mustaa juhlaa sekä kansallispukuja, jotka aina puolustavat paikkansa missä juhlassa tahansa.

Miehet olivat komeita kunniamerkkeineen. Eipäs unohteta naisiakaan, sillä heistäkin usealla oli kunniamerkejä.

Maila Andersson

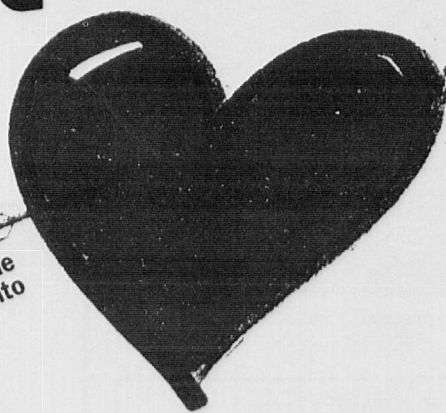

Näin sitä menivät entisajan polkan tahdissa Ella ja William Linna.

Kuva: Maila Andersson

The right flight to Helsinki

New York
Chicago
Los Angeles
Seattle
Toronto

Helsinki

Fly SAS from North America to Helsinki and enjoy a convenient transfer via Stockholm or Copenhagen Airport. Both are welcome retreats from the crowds of other European airports, offering travelers hassle-free connections. SAS has several daily flights to Helsinki that allow you to connect directly from your transatlantic flight, or linger and take advantage of wonderful tax free savings at Stockholm or Copenhagen Airport's shopping center. Mileage Plus and OnePass members earn mileage credit that may be redeemed later for free travel awards on SAS. **For more information, contact your travel agent or SAS at 1-800/221-2350.**

SAS

SCANDINAVIAN AIRLINES